22.11.2021 Dnro 9847/00.00.01/2021

Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntönne 9.11. 2021 HE 169/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain, kaivoslain 40 ja 58 §:n ja ydinenergialain 23 §:n muuttamisesta

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto lausuu hallituksen esitykseen 169/2021 vp seuraavasti:

- kemikaaliturvallisuuslakiin ehdotetut muutokset koskisivat määrittelyjä, lupakäsittelyä ja –asioista tiedottamista sekä muutoksenhakua. Vastaavasti kaivoslain lupamenettelyä koskeviin säännöksiin lisättäisiin viittaukset uuteen YVA-lain 29 a §:ään, jossa säädetään lupaviranomaisen velvollisuuksista valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavissa hankkeissa.

- Tukes on soveltanut voimassa olevaa YVA-lakia niiden kemikaaliturvallisuuslain mukaisten lupahakemusten osalta, joihin on liittynyt YVA-lain mukainen hanke, ts. lupapäätöksissä on kirjattu, miten perusteltu päätös on otettu huomioon. Näin ollen lupaharkintaan liittyvien säännöksien muutokset ovat säännösteknisiä, eikä käytännössä vaikuta viranomaisen toimintaan. Kansainvälisiä kuulemismenettelyä tarvitsevia lupahakemuksia ei toistaiseksi ole ollut Tukesin käsittelyssä. Hankkeita, joilla on maan rajat ylittäviä terveys-, turvallisuus- ja ympäristövaikutuksia arvioidaan jatkossakin olevan vähän, ne tulevat olemaan yksittäistapauksia.

- Tukes pitää HE:n 169/2021 vp merkittävimpänä asiana muutoksenhakua koskevia säännösmuutoksia kemikaaliturvallisuuslakiin. Esityksessä muutoksenhakua laajennetaan siten, että valitusoikeus lisätään kohteen sijaintikunnalle sekä rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille, joiden tarkoituksena on alueen luonnon-, ympäristön- tai terveydensuojelun edistäminen. Säännösmuutos todennäköisesti lisää kemikaaliturvallisuuslupapäätöksiä koskevien valituksien käsittelyyn liittyviä tehtäviä Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa sekä tuomioistuimissa. Tämän vuoksi säädöksen toimeenpanoa tulee seurata ja tarvittaessa osoittaa lisäresursseja muutoksenhakukäsittelyyn Turvallisuus ja kemikaalivirastolle sekä tuomioistuimelle. Ei ole tarkoituksenmukaista, että Suomen ja elinkeinoelämän kilpailukyvyn kannalta tärkeät investointi- ja muutoshankkeet ruuhkautuvat muutoksenhaun käsittelyviipeen vuoksi.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Kalevantie 2
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Lisääntynyt muutoksenhaku voi vaikuttaa myös yleisemmin lupaprosessin kokonaiskestoon ja ennustettavuuteen, mikä voi edelleen heikentää Suomen kilpailukykyä kansainvälisistä merkittävistä teollisista investoinneista. Vaikka kemikaaliturvallisuuslain 126 ja 126a §:n nojalla lupapäätöksen voisi edelleen panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, tuo valitukset merkittävän epävarmuuden toiminnan aloittamiselle ennen voimassa olevaa lupaa.

Pääjohtaja Kimmo Peltonen

Johtaja Kirsi Levä

Lisätietoja selvityksestä antaa johtaja Kirsi Levä puh. 0295 052 162, etunimi.sukunimi@tukes.fi.